

Juhász Kálmán: A 100 éves Kübekháza (1844—1944). Csanádvarmegyei Könyvtár 39 szám. Szeged, 1944. 63 l.

Juhász Kálmán kübekházi plébános a magyar egyháztörténetírás nagyérdemű munkása. Az ő elmélyedő buzgalmának köszönhetjük többek között a *csanádi egyházmegye* történetének korszerű feldolgozását is. Most megjelent műve, *A 100 éves Kübekháza*, mind szorgalmas adatgyűjtésénél, mind pedig biztos történetírói érzékénél fogva legjobb falumonográfiáink közé tartozik.

A falu maga száz esztendő, de a táj története természetesen egyidős a magyarsággal, amely Ajtony és Csanád küzdelmével kezdődik. A község területén, amely hosszú időn át a Csanád-nemzetség birtoka volt, valamikor négy helység állott: *Baromlak, Béb, Budzsák, Száregyháza*. Ez utóbbi földesura, később Szeged városa lett. A középkor virágzó magyar életét a török hódoltság tarolta le.

A XVIII. század folyamán megkezdődik a táj újjáépülése, új falvak települése, amelyben Szeged kirajzott népének kiváló érdemei vannak. Kübekháza telepítését, amelynek területe kincstári birtok volt, 1843 őszén határozta el a kamara. Első lakói szegedvidéki magyar *dohánykertészek* voltak, németek 1851 óta telepedtek le. A falu névadója báró Kübeck Károly kamarai elnök volt.

A következő fejezetek a falu történetéről és közigazgatásáról; a katolikus egyház és az iskoláztatás sorsáról a falukép kialakulásának néprajzi és statisztikai viszonyokról rajzolnak tömör-ségükben is találó képet.

Örvendetes dolog a mostani nehéz időkben a könyv megjelenése egyként tanuskodik Kübekháza népének önbizalmáról és érdemes plébánosának kiváló történetírói és lelkipásztori készségéről.

B. S.

Juhász Gyula: Összegyűjtött versei: Szukits-kiadás, Szeged, 1943. 399 l.

A szegedi Szukits-cég másodszor adta ki, ezuttal Tolnai Gábor gondozásában Juhász Gyula összegyűjtött verseit. A tetszetős külsejű kötet magában foglalja a költő minden megjelent verseskönyvének gondosan revideált és így véglegesnek tekinthető szövegét. Juhász Gyulát nem kell a magyar olvasónak ajánlani, ott van költészetünk legnagyobb értékei között. Köszönet illeti azonban a céget, hogy az új kiadással gondoskodott a folyton növelvő érdeklődés kielégítéséről.

B. S.

Muhi János: Zombor története. Kalangya-kiadás, Zombor, 1944.

Amíg a Délvidék az irodalom és művészet világában már eljutott az öncszméletig, feladtainak világos fölsméréséig és szolgálataig, addig a tudományos élet néhány kisebb lélegzetű kísérletét leszámítva a kisebbségi életben szinte teljesen elakadt. Pedig a szellemi önellátást ezen a téren is ki kell építeni, hiszen a tudomány eredményei éppen napjainkban könnyen jutnak politikai jelentőséghez is. Éppen a helytörténetírás terén várnak szép feladatok a kutatásra.

Muhi Jánosnak Zomborról készült monográfiája első összefoglalása a város történetének. Az úttörő vállalkozás érdemének készséges elismerése mellett dicsérrel kell megemlítenünk anyaggyűjtő buzgalmát, jó próbaérzékét és látókörét, folyamatos, világos előadását. Szerző nem céhbéli historikus ugyan, de történetírói készségéről lépten-nyomon kedvező bizonyosságot tesz.

B. S.